

KONGRESY, SYMPOZJA I KONFERENCJE

IV Konferencja Naukowa z cyklu Młodzi w Paleontologii – co nowego w paleontologii w Polsce? – Sopot, 19–20.04.2012

W dniach 19 i 20 kwietnia 2012 r., w Instytucie Oceanologii PAN w Sopocie, odbyła się czwarta edycja ogólnopolskiej konferencji naukowej z cyklu Młodzi w Paleontologii. Poprzednie edycje odbywały się w Sosnowcu (2009), Warszawie (2010) i Krakowie (2011), o czym informowaliśmy już na łamach Przeglądu Geologicznego (Nr 5/2009). Tegorocznym mottem była maksyma „Paleontologia w Oceanologii, Oceanologia w Paleontologii”, celem zaś promocja paleontologii na północy kraju i oceanologii na południu Polski.

Podczas jednego dnia w wystąpieniach udział wzięło 76 osób reprezentujących 14 czołowych jednostek naukowych z Polski, w tym np. Uniwersytet Śląski, Warszawski, Jagielloński, Szczeciński, Gdański, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytuty Paleobiologii, Geologii i Botaniki PAN, a nawet Uniwersytet Wiedeński z Austrii. W czasie czterech sesji tematycznych (ekologia i ewolucja, oceanologia, różności i kręgowce) wygłoszono 4 referaty zaproszone, 23 referaty zgłoszone oraz zaprezentowano 33 postery (szczegóły na <http://www.iopan.gda.pl>). Pierwszą nowością w tej edycji w porównaniu do poprzednich było wysokie zainteresowanie prezentacją posterów. Podczas sesji referatów zaproszonych, dr Joanna Przytarska (Instytut Oceanologii PAN) opowiadała o rekonstrukcjach paleo-oceanograficznych arktycznych środowisk przy pomocy otwornic. Marzenna Nowakowska (Instytut Oceanologii PAN) podała przepis na popularyzację własnych (i innych) badań naukowych, a Michał Rakociński (Uniwersytet Śląski) zaprezentował zintegrowany sposób rekonstrukcji kopalnych środowisk, opierający się na badaniach paleontologicznych, sedymentologicznych i geochemicznych. Michał Joachimczak (Instytut Oceanologii PAN) natomiast zainteresował widzów symulacjami komputerowymi ilustrującymi ewolucję lokomocji organizmów. Wszystkie

PALEONTOLOGIA W OCEANOLOGII OCEANOLOGIA W PALEONTOLOGII

19-20/04/2012 SOPOT // MŁODZI W PALEONTOLOGII IV

z tych tematów wiernie wpisują się w kontekst aktualnie prowadzonych badań na świecie.

Tematyka konferencji, odzwierciedlająca badania prowadzone w Polsce przez młodych badaczy, była bardzo różnorodna. Na przykład Agnieszka Zgagacz opowiadała o trójwymiarowych rekonstrukcjach wnętrza muszli łodzików przy pomocy techniki szlifów seryjnych i skanowania otrzymanywnych powierzchni skanerem. Rafał Nawrot prezentował wyniki badań makroekologicznych polegających na pomiarach mięczaków m.in. w kanale Sueskim jako modelowym środowisku inwazji biotycznych. Tomasz Borszcz ze współautorami zaprezentował balanulity z Arktyki. Są to swobodnie żyjące trójwymiarowe zlepy pąkli, które stanowią klucz do rozumienia zapisu kopalnego dzięki badaniom eksperymentalnym i mikrotomografii komputerowej – obrastane i drażnione przez inne organizmy podczas długotrwałego transportu mogą akcelerować liczebność i bioróżnorodność organizmów. Dawid Mazurek wyjaśnił zjawisko rewolucji agronomicznej, która miała miejsce w kambrze. Natalia Konieczna zaprezentowała najnowsze wyniki badań izotopów z zębów kręgowców pochodzących ze słynnych stanowisk triasowych w Polsce, jak Krasiejów, Lipie Śląskie czy Poręba. Na tym etapie zauważalne jest niesłabnące zainteresowanie kopalnymi kręgowcami u młodych badaczy począwszy od pierwszej edycji konferencji. Rokszana Socha i Piotr Skrzycki zaprezentowali nowe znaleziska mikroskamieniałości ryb z polskiego triasu, natomiast Katarzyna Lech i Krzysztof Książkiewicz przedstawili rekonstrukcje mechaniki i anatomii triasowych kręgowców z Polski. Uwagę zwróciły także nory kręgowców prezentowane przez Mateusza Taładę, czy znaleziska ryb wraz z zachowanymi skrzelami z polskich Karpat (Marcin Pałdyna). Nie zabrakło też referatów poświęconych procesom zachodzącym w Bałtyku, co stanowi nowość w tegorocznym wydarzeniu. Na przykład Marcin Bukowski zaprezentował eksperymentalne badania teledetekcji morskiej, zaś Grzegorz Siedlewicz pokazał istotne aspekty depozycji farmaceutyków u polskich wybrzeży Bałtyku. Michał Czub przedstawił wyniki pracy międzynarodowego zespołu skupiającego się na problemach związanych z wysiękami wód gruntowych w Bałtyku, podczas gdy Natalia

Ryc. 1. Kilkoro uczestników konferencji podczas zbierania skamieniałości pod klifem w Gdyni-Orłowie. Fot. K. Deja

Kujawska zafascynowała słuchaczy prowadzonymi wspólnie z zespołem eksperymentami nad okrzemkami. Zaprezentowano sporo rekonstrukcji paleośrodowiskowych, zarówno osadów morskich, jak i jeziornych, w tym osadów młodych (przedstawionych w prezentacji Katarzyny Marcisz), jak i tych znacznie starszych, np. jurajskich (zaprezentowanych przez Agatę Jarzynkę). Interesujące okazały się również znaleziska kopalnych wypluwek, omówione przez Rafała Lacha, które są nośnikami nowych informacji ekologicznych i ewolucyjnych. Ponadto przedstawiono liczne referaty przeglądowe, w których omawiano m.in. filogenezę niesporczaków, ekstrakcję kolagenu z kości dinozaurów, enigmatyczne organizmy (*Vetulicolia*), ewolucję homojotermii u kręgowców czy przynależności filogenetyczne rodzaju *Archeopteryx* i niesporczaków.

Na posterach tematyka była nie mniej urozmaicona. Prezentowano nowe znaleziska kopalnych kręgowców i flory z Polski, badania aerologii nad Bałtykiem, wskaźniki molekularne, a także zainteresowania naukowe związane z osadami egzotykowymi występującymi w Polsce południowej, skamieniałościami w bursztynach, kopalnymi węzłami z Polski, badaniami geochemii węglanów w Bałtyku czy rekonstrukcjami geochemiczno-litologicznymi osadów współczesnych i kopalnych. Ponadto uwagę przyciągały postery prezentujące oddziaływania allelopacyjne u sinic, pierwsze wyniki badań geochemiczno-ekologicznych szkieletów dzisiejszych szkarłupni polarnych, ewolucji piór i ich ubarwień, a także kopalne mięczaki z

Polski z utrwalonym kolorytem. Oprócz wymienionych przykładów odbyła się również prezentacja edukacyjnej fundacji im. Profesora Czerneckiego, której misją jest umożliwianie nauki i studiów młodzieży. Zaprezentowano poster z hasłem dziesięciolecia koła naukowego – SKNP *Paradoxides* z Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu.

Dzień po konferencji odbyły się warsztaty terenowe. Ich celem była prezentacja odsłoneń geologicznych, promocja nowej akcji popularyzatorskiej „PaleoBlitz – paleontolog detektywem” oraz zbieranie skamieniałości pomiędzy sopockim moło a klifem w Gdyni-Orłowie. Akcja PaleoBlitz polega na rywalizacji uczestników podczas zbierania skamieniałości „na czas” w wyznaczonym miejscu. Zaś liczne okazy, dziesiątki uczestników oraz ich późniejsze nad wyraz pozytywne wrażenia pozwalają sądzić, że nie tylko w południowej i centralnej Polsce można zbierać z powodzeniem ciekawe skamieniałości i obcować z paleontologią na najwyższym poziomie.

Piąta edycja ogólnopolskiej konferencji naukowej z cyklu Młodzi w Paleontologii, pt. „Interdyscyplinarne oblicze paleobiologii”, odbędzie się na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu.

Dziękujemy prelegentom i widzom za obecność oraz sponsorom i życzliwym osobom za wsparcie, dzięki któremu udział w konferencji, jak w żadnym innym wydarzeniu tego typu w Polsce, był bezpłatny.

Tomasz Borszcz & Magdalena Łącka